

ISSN: 2146-1961

Pan, V. L. & Tanriseven, I. (2021). İşbirlikli Düzenleme Ortamı Olarak Blog Kullanımının Öğretmen Adaylarının Mesleki Kimlik Algıları Üzerindeki Etkisi, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(45), 571-591.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.2980>

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

İŞBİRLİKLI DÜZENLEME ORTAMI OLARAK BLOG KULLANIMININ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ KİMLİK ALGILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*

Volkan Lütüfı PAN

Dr., Mersin, Türkiye, volkanlutfipan@mersin.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6720-9835

Işıl TANRISEVEN

Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye, isiltanriseven@mersin.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5884-2807

Gönderim tarihi: 09.04.2021

Kabul tarihi: 16.07.2021

Yayım tarihi: 07.09.2021

Öz

Bu araştırmada "Öğretmenlik Uygulaması" dersi kapsamında işbirlikli düzenleme ortamı olarak blog kullanımının sınıf öğretmeni adaylarının mesleki kimlik algıları üzerindeki etkisinin incelemesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmekte olan Öğretmenlik Uygulaması-II dersine devam eden 60 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında karma yöntem türlerinden "Yakınsayan Paralel Desen" kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmış, uygulama öncesi ve sonrası olmak üzere nicel veriler toplanmıştır. Uygulama süreci boyunca öğretmen adaylarının bloglarda yaptıkları yansıtımlar ve gözlemler, uygulama sonunda ise açık uçlu sorular aracılığıyla da nitel veriler toplanmıştır. Deney ve kontrol grubu ile yapılan derslerin her birinde öğrenciler işbirlikli grup çalışmalarına katılmış, haftalık planlanan etkinlikleri uygulayarak uygulamalarına ilişkin yansıtımlarda bulunmuşlardır. Yapılan etkinlikler deney grubu üyelerine bloglar üzerinden dijital olarak, kontrol grubu üyelerine ise haftalık toplantılar sırasında basılı materyal olarak verilmiştir. Deney grubu üyeleri paylaşımlarını bireysel ve grup olarak blog uygulaması üzerinden yapmıştır. Kontrol grubu üyeleri ise bireysel paylaşımlarını yazılı rapor olarak hazırlamıştır ve grup paylaşımlarını da sınıf ortamında yapılan toplantılarda sunmuştur. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen "Öğretmenliğe İlişkin Mesleki Kimlik Algısı Ölçeği", "Açık Uçlu Soru Formu", "Gözlem Formu" ve öğretmen adaylarının bloglarda yaptıkları yansıtımların incelenmesiyle toplanmıştır. Araştırma sonucunda işbirlikli düzenleme aracı olarak blog kullanımının öğretmen adaylarının mesleki aidiyet, mesleki özyeterlik ve eğitim inançları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının bloglar üzerinden yaptıkları yansıtımların ve açık uçlu sorulara verdikleri cevapların nicel verileri desteklediği görülmüştür. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarının mesleki kimliklerine ilişkin benzer özellikler gözlenmiştir.

Anahtar kelimeler: İşbirlikli düzenleme, mesleki kimlik algısı, öğretmen adayları, blog.

* Bu araştırma "İşbirlikli düzenleme ortamı olarak blog kullanımının öğretmen adaylarının mesleki kimlik gelişimleri ve işbirlikli düzenleme durumları üzerindeki etkisi" isimli doktora tezinden türetilmiştir.

THE EFFECT OF BLOG-USE AS CO-REGULATED LEARNING ENVIRONMENT ON THE PRE-SERVICE TEACHERS' PROFESSIONAL IDENTITY PERCEPTIONS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to investigate the effect of blog-use as co-regulated learning environment on the pre-service teachers' professional identity perceptions within the scope of teaching practice course. The study group of the research consisted of 60 fourth-year students attending the Teaching Practice-II course in the Department of Classroom Teaching at a state university. The study group was made up of the 60 pre-service teachers enrolled in "Teaching Practice - II" class at a Mersin University Faculty of Education Classroom Teaching Program. The method used in the study is convergent parallel design, which is one of the mixed research methods. In the quantitative part of the study, a quasi-experimental design with pretest-posttest control group was used, and quantitative data were collected before and after the implementation process. During the experimental process, qualitative data were collected through the reflections and observations made by the pre-service teachers on the blogs, and at the end of the process, through open-ended questions. In each of the lessons held with the experimental and control groups, the students participated in cooperative group studies and reflected on their practices by applying the weekly planned activities. The activities were given to the members of the experimental group digitally via blogs, and to the members of the control group as printed material during the weekly meetings. Experimental group members shared their posts individually and as a group through the blog application. The control group members prepared their individual shares as written reports and presented their group shares in the meetings held in the classroom environment. In this study, the data were collected with Professional Identity Perception Scale for Teachers, Open-ended Questions Form, Observation Form and Blog application. The results of the research showed that the use of blog as a co-regulated learning environment has a positive effect on professional commitment, professional self-efficacy and educational beliefs of teacher candidates. It was seen that the reflections of the teacher candidates on the blogs and the answers they gave to the open-ended questions supported the quantitative data. Similar characteristics were observed regarding the professional identities of the pre-service teachers in the experimental and control groups.

Keywords: Co-regulation, professional identity perception, pre-service teachers, blog.

GİRİŞ

Öğretmenlerin eğitim üzerindeki etkisi dikkate alındığında öğretmenlerin mesleki kimliklerinin oluşumunu ve şekillenmesini anlamının önemli olduğu düşünülmektedir. Çünkü öğretmenlerin mesleki kimliklerinin; uzmanlık alan bilgisine olan hâkimiyet, etkili öğrenme ortamı oluşturma, hedef kitlenin özelliklerini dikkate alma, öğrenciler ve meslektaşlar ile etkileşim ve iletişim gibi özelliklerine yansıdığı söylenebilir. Bu bağlamda öğretmen kimliği kavramı 1990'lı yıllardan bu yana araştırmacıların ilgisini çekmiş ve ayrı bir araştırma alanı olarak ön plana çıkmıştır (Hao, 2011). Öğretmenin mesleki kimliği; öğretmenin derslerdeki felsefi ve pedagojik yaklaşımlarına etkisi olan, tartışmaya ve değişime açık, sürekli ve dinamik bir süreç olarak tanımlanmaktadır. (Barty, 2004). Bu yönü ile öğretmen kimliği öğretmen olmanın kişisel ve mesleki yönlerini bütünleştirme süreci olarak kabul edilmektedir (Beijaard, Meijer ve Verloop, 2004). Araştırmalar öğretmenlerin mesleki kimliğinin motivasyon, etkililik ve kalıcılık bakımından kilit unsurlar olduğunu ortaya koymaktadır (Avalos ve Aylwin, 2007; Day, Elliot, ve Kington, 2005; Day, Kington, Stobart, ve Sammons, 2006; Lasky, 2005; Van den Berg, 2002).

Öğretmen kimliğinin oluşması, çeşitli öğrenim kurumları içinde belirli kaynakların, zamanın ve mekânın yer aldığı karmaşık ve kültürel bir süreçtir (Danielewicz, 2001). Bu nedenle öğretmenlerin, öğretmen adaylarının ve öğretmen eğitimcilerinin mesleki kimliklerinin oluşumunda öğretme süreçleri, öğretmen olarak deneyimleri ve bireysel deneyimleri gibi çeşitli unsurların etkisinden bahsedilebilir (Beijaard, Verlop ve Vermunt 2000). Öğretmen mesleki kimliğinin öğretmenlerin geçmişteki ve mevcut deneyimlerinin yanı sıra kendilerini ifade etmelerine yardımcı olabilecek kişisel inançları ve değerleri tarafından şekillendirildiği ifade edilmektedir (Day, Elliot ve Kington, 2005).

Mesleki kimliğin gelişiminde en hızlı değişimler öğretmen adaylarının mezuniyetinden sonra okullarda ve sınıflarda çalışmaya başlamasıyla oluşurken (Flores ve Day, 2006; Luehmann, 2007), bu gelişim sürecinin temelini öğretmen yetiştirme programında atıldığı belirtilmektedir (Walkington, 2005). Öğretmen yetiştirme sürecinde oluşan öğretmen adayı kimlikleri, onların gözünden öğretmen olmak, temel inançlar, iyi bir öğretmenin sahip olduğu düşünceler ve öğretim altyapısından meydana gelmektedir (Flores ve Day, 2006). Bu kimlik bireyin öğretmen adayı olarak geçirdiği eğitim süreci ve sonrasında gelişen deneyimlerin sonucunda oluşmaktadır (Britzman, 1986; Geijssels ve Meijers, 2005; Korthagen ve Vasalos, 2005; Weber ve Mitchell, 1996).

Öğretmen adaylarının mesleki kimlik gelişiminin kendi öğrenmelerini yapılandırabilecekleri bir öğrenme ortamının oluşturulması ile mümkün olacağı düşünülmektedir. Çünkü kimlik çevreyle etkileşimde bulunmada ve belirli durumlarda karar almada oldukça önemlidir (Hong, 2010). Bu anlamda eğitim psikologları son yıllarda öğrenme etkinliklerinin işbirlikli düzenlenmesi ve öğrenenlerin işbirlikli çalışmalarda kullandıkları stratejiler aracılığıyla kendi öğrenmelerini nasıl düzenledikleri üzerinde çalışmaktadırlar.

İşbirlikli düzenlemeye dair çalışmalar Flavell (1979)'ın üstbiliş kuramını ortaya koyması ve öz düzenleme kuramlarının gelişmeye başlamasıyla (Zeidner, Boekaerts ve Pintrich, 2000) büyük ilgi görmüştür. İşbirlikli düzenleme araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Vauras, Iiskala, Kajamies, Kinnunen ve Lehtinen (2003) bu kavramı grubun üzerinde çalıştığı etkinliği ortak olarak izlemesi ve düzenlemesi olarak

tanımlanmıştır. Hadwin ve Oshige (2011), işbirlikli düzenlemenin farklı özellikteki öğrencilerin dahil olduğu ortak bir problem çözme durumu sırasında öğrenenin öz- düzenleme kazanması bakımından bir geçiş süreci olduğunu belirtmiştir. DiDonato (2013)'ya göre işbirlikli düzenleme iki veya daha fazla akran arasındaki öz- düzenleme süreçlerini koordine eden etkileşimdir. Yapılan tanımlardan yola çıkarak işbirlikli düzenlemenin öğrenme sürecinde bireyin sosyal ve kültürel etkileri içselleştirmesini sosyal çevre aracılığıyla destekleyen dinamik bir düzenleme süreci olduğu söylenebilir. İşbirliğine dayalı etkileşim (Barron, 2003; Van Boxtel, Van der Linden ve Kanselaar, 2000), sosyal paylaşımlı düzenleme ve işbirlikli düzenleme (Salonen, Vauras ve Efklides, 2005; Vauras, Iiskala, Kajamies, Kinnunen ve Lehtinen, 2003) konusunda yapılan pek çok araştırma da grupların ortak problem çözme sürecine koordineli katılımının ve işbirlikli düzenlemenin öğrenmeyi kolaylaştırdığını göstermektedir.

Öğretmen adaylarının mesleki becerilerini geliştirmenin önemli yollarından biri işbirlikli çalışmalarını yansıtmasıdır (Korthagen, 1993). Öğretmen adaylarının kimlik gelişim süreçlerini incelemeye yönelik yapılan araştırmalarda yansıtma ile ilgili forumlar, yansıtıcı yazılar, günlükler, otoetnografik yazılar, portfolyolar ve çizimler gibi farklı yansıtma araçları ve etkinlikler yer almaktadır (Izadinia, 2013). Bu amaçla kullanılan en yeni teknolojilerden biri de bloglardır ve özellikle son yıllarda oldukça fazla kullanılmaya başlanmıştır (West, Wright, Gabitas ve Graham, 2006).

Eğitimde kullanılan bloglar yansıtıcı becerilerin geliştirilmesi için potansiyel bir araç olarak önerilmektedir (Clyde, 2005). Bloglar aynı zamanda yükseköğretimde bir dizi öğrenci merkezli öğrenme olanağı sunmaktadır (Forster ve Tam, 2004). Öğrenciler tarafından seçilen zamanda veya ortamda yer alan tartışmalar bu olanaklardan biridir ve öğrenme sürecinin kritik bir parçası olan etkileşim de bireyleri öz ve akran değerlendirmeye teşvik eder (Chuang, 2010). Bloglarda yapılan girişler ve bloglar üzerinden fikir alışverişleri öğrencilerin düşünme ve yazma becerilerini geliştirmekte, bu da yansıtıcı uygulamalara katkı sağlamaktadır (Ferdig ve Trammell, 2004). Bu anlamda blog uygulamalarının işbirlikli düzenlemeye dayalı bir öğrenme ortamının oluşturulması için etkin bir zemin oluşturduğu söylenebilir.

Blogların öğretmen olma sürecine katkı sağlayarak öğrenme sürecinin etkililiği arttırdığını ortaya koyan araştırmalar bulunmasına karşın (Coutinho, 2007; Cırak Kurt ve Yıldırım, 2021; Luehmann ve Tinelli 2008) işbirlikli düzenleme ortamı olarak blog kullanımının öğretmen adaylarının mesleki kimlik gelişimi üzerindeki etkisine dair bir araştırmaya rastlanmamıştır. Öğretmenlik mesleğine geçiş sürecinde öğretmen adaylarının mesleki kimlik gelişimini sağlamaya yönelik araştırmaların başarılı bir öğretmen yetiştirme süreci için önemli olduğu düşünülmektedir. Günümüz çağında teknolojiyi etkin kullanma becerisine sahip olması beklenen öğretmen adaylarından kendi mesleki kimliklerine yönelik yansıtıcılar için maliyet ve kullanım açısından avantaj sağlayabilecek blog ortamının öğrenme sürecinin etkililiğini arttıracak ve öğretmen eğitiminde niteliği arttırmaya yönelik önemli bir veri sağlayacağı söylenebilir. Bu noktadan hareketle bu araştırmada işbirlikli düzenleme ortamı olarak blog kullanımının sınıf öğretmeni adaylarının mesleki kimlik algıları üzerindeki etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

1. İşbirlikli düzenleme ortamı olarak blog uygulamasının yapıldığı deney grubu ile mevcut uygulamanın yapıldığı kontrol grubu arasında mesleki kimlik algıları açısından anlamlı bir fark var mıdır?
2. Deney grubundaki öğretmen adaylarının bloglarda ortaya koydukları yansımalar mesleki kimlik algılarına ilişkin hangi özellikleri taşımaktadır?
3. Deney grubunda yer alan öğretmen adaylarının blog uygulamalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlik Uygulaması dersinde deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarının mesleki kimliklerine ilişkin hangi özellikler gözlemlenmiştir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışmada tek bir araştırma yönteminin uygulanmasının yol açabileceği sınırlılığı ortadan kaldırmak ve nitel ve nicel veri toplama tekniklerini birlikte kullanarak kapsamlı veriler elde etmek amacıyla karma yöntem tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında karma yöntem türlerinden “Yakınsayan Paralel Desen” kullanılmıştır. Bu desen araştırmacının nicel ve nitel aşamaları araştırma sürecinin aynı olan bir aşamasında eş zamanlı olarak uygulamasıyla oluşmaktadır. Ayrıca yöntemlere eşit ayrıcalık verilerek çözümlene sırasında bu aşamalar birbirinden ayrı tutulur, daha sonra ise genel yorumlama yaparken sonuçlar birleştirilir. Nicel veri toplama araçlarının yanı sıra, nitel veri toplamak için ise gözlem, görüşme, doküman ve kayıtlardan yararlanılmaktadır (Cresswell ve Clark, 2015). Bu çalışmanın nicel kısmında öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmış, uygulama öncesi ve sonrası olmak üzere nicel veriler toplanmıştır. Uygulama süreci boyunca öğretmen adaylarının bloglarda yaptıkları yansımalar ve gözlemler, uygulama sonunda ise açık uçlu sorular aracılığıyla da nitel veriler toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda nitel ve nicel verilerden elde edilen bulgular ilişkilendirilerek yorumlanmıştır. Çalışma 2019 yılında kabul edilen doktora tezinin bir parçası olup etik kurul izni alınmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın çalışma grubunu 2017 - 2018 akademik yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesinin Sınıf Öğretmenliği Bölümü’nde öğrenim görmekte olan Öğretmenlik Uygulaması-II dersine devam eden 60 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının özelliklerini gösteren bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo1. Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	Deney Grubu		Kontrol Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kadın	22	73.3	26	86.7	48	80
Erkek	8	26.7	4	13.3	12	20
Toplam	30	100.0	30	100	60	100

Araştırmada deney ve kontrol grupları Öğretmenlik Uygulaması II dersini alanların tamamı arasından seçkisiz olarak atanmıştır. Araştırmada öncelikli olarak grupların ön-testlerinin birbirine eşit olup olmadığı belirlenmiştir. Mesleki kimlik algısı ölçeği ön test sonuçlarına göre gerçekleştirilen ilişkisiz örneklem t-testi sonucu ($t=0.059$;

p=.953) deney ve kontrol grubu öğretmen adaylarının mesleki kimlik algısı durumları açısından birbirine denk olduğunu göstermiştir. Araştırmada mezun olma aşamasında oldukları için öğretmenlik mesleğine fiili anlamda yakın kabul edilen 4. Sınıf öğrencileri üzerinde çalışılmış, öğretmenlik mesleğini deneyimleme fırsatı sunan uygulamaya dönük bir ders olan Öğretmenlik Uygulaması-II dersi bağlam olarak seçilmiştir. Öğretmen adaylarının bloglarda ortaya koydukları yansımaların ve blog uygulamalarına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi için deney grubunu oluşturan öğretmen adayları ile çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğretmenliğe İlişkin Mesleki Kimlik Algısı Ölçeği”, “Açık Uçlu Soru Formu” ve “Gözlem Formu” aracılığıyla elde edilmiştir. Veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Öğretmenliğe İlişkin Mesleki Kimlik Algısı Ölçeği

Araştırmacılar tarafından öğretmen adaylarının mesleki kimlik algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek maddelerinin hazırlanmasında araştırmacıların mesleki kimlik ile ilgili geliştirdikleri ölçeklerden (Dobrow ve Higgins, 2005; Freisen ve Besley, 2013; Tan, 2014; Woo, 2013) yararlanılmıştır. Oluşturulan 60 maddelik form bir bilgisayar ve öğretim teknolojileri alanı ve yedi eğitim programları ve öğretim alanı uzmanına sunulmuştur. Uzmanların her bir maddenin kapsam geçerliği açısından uygunluğunu 10 üzerinden derecelendirmeleri istenmiştir. Değerlendirme sonucuna göre madde aritmetik ortalamaları hesaplanmış, Polit, Beck ve Owen (2007) kappa istatistiği kullanılarak madde uygunluk değerlendirme ortalaması yedi puan altı olan maddeler taslak formdan çıkarılmış ve madde sayısı 56 olarak belirlenmiştir. Ölçme aracının kaç faktörlü olduğu öncelikle açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile araştırılmıştır. Bu amaçla, hazırlanan taslak ölçek, 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar döneminde öğrenim gören 285 dördüncü sınıf öğrencisine uygulanmıştır. KMO değeri (.94) ve Bartlett testi sonucunun anlamlı olması ($\chi^2=939.105$, $p<.01$) ölçümlerin faktör analizi için uygun olduğunu ve ölçme aracının çok faktörlü olduğunu göstermiştir. Faktör analizi sonucunda özdeğeri birden büyük olan üç faktör belirlenmiştir. Birinci faktör toplam varyansın %27.506’sını, ikinci faktör %17.463’ünü, üçüncü faktör %15.823’ünü açıklamaktadır. Üç faktörün birlikte toplam varyansın %60,792’sini açıkladığı tespit edilmiştir. Birinci faktöre ait faktör yüklerinin .590 ve .786 arasında olduğu , ikinci faktöre ait faktör yüklerinin .559 ve .803 arasında, üçüncü faktöre ait faktör yüklerinin ise .527 ve .797 arasında olduğu belirlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analiz yapmak için hazırlanan taslak ölçek, aynı üniversitede öğrenim gören Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) sürecinde yer almayan 309 öğrenciye uygulanmıştır. Path analizi tekniği ile oluşturulan modele ilişkin uyum indekslerinin RMSEA=.012 (>.05); NFI= .90; CFI=.92 ; AGFI=.87 ve GFI=.91 olduğu tespit edilmiştir. Modelden elde edilen uyum indeksleri, modelin kabul edilebilirliğini gösteren değerlerle (Schermele-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003) karşılaştırıldığında modelin oldukça uyumlu olduğu belirlenmiştir. Mesleki aidiyet boyutuna ilişkin faktör yüklerinin .49 ve .86 arasında olduğu, mesleki özyeterlik boyutuna ilişkin faktör yüklerinin .55 ve .78 arasında, eğitim inançları boyutuna ilişkin faktör yüklerinin ise .67 ve .82 arasında olduğu tespit edilmiştir.

44 maddenin yer aldığı ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach α değeri .967 bulunmuştur. Mesleki aidiyet olarak adlandırılan ve 11 maddenin yer aldığı birinci faktöre ait Cronbach α değeri .918, mesleki özyeterlik olarak adlandırılan ve 23 maddenin yer aldığı ikinci faktöre ait Cronbach α değeri .970, eğitim inançları olarak adlandırılan ve 10 maddenin yer aldığı üçüncü faktöre ait Cronbach α değeri .920 bulunmuştur. Güvenirlik için hesaplanan kabul edilebilir katsayı değerinin $\geq .70$ olduğu ifade edilmektedir (Tavşancıl, 2002). Elde edilen değerler ölçme aracının güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Açık Uçlu Soru Formu

Deney grubunda yer alan öğretmen adaylarının blogların mesleki kimlik üzerindeki etkisine ilişkin deneyimlerinin ortaya çıkarmak amacıyla altı sorudan oluşan açık uçlu soru formu hazırlanmıştır. Açık uçlu sorular açıklık, anlaşılabilirlik, amaca uygunluk yönünden eğitim bilimleri alanında altı ve bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanında üç uzmanın görüşüne sunulmuştur. Elde edilen dönütler sonucunda forma son şekli verilmiştir. Formda blogların öğretmenlik mesleği ile ilgili düşüncelerine etkileri, blogların kendini öğretmen olarak ifade etmeye ve öğretmenlikle ilgili bilgi ve becerileri üzerindeki etkileri sorulmuştur. Açık uçlu soru formunda yer alan sorulara örnekler aşağıda sunulmuştur:

1. Öğretmenlik uygulaması dersinde kullandığınız blog uygulamaları hakkında ne düşünüyorsunuz? **Olumlu ve olumsuz yönlerini açıklayınız.**
2. Öğretmenlik uygulaması dersinde kullandığınız blog uygulamalarının öğretmenlik mesleği ile ilgili düşüncelerinize ne gibi etkileri oldu? **Olumlu ve olumsuz yönlerini açıklayınız.**

Gözlem Formu

Uygulama derslerinde deney grubu ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarının mesleki kimliklerine ilişkin hangi özelliklerin gözlemlendiğini tespit etmek amacıyla gözlem formu geliştirilmiştir. Bu formda yer alan maddeler mesleki kimliğe ışık tutan alanyazın doğrultusunda öğretmen yeterliklerinden özellikle sınıf içerisinde gözlenebilir olanlarını içeren ifadeler yer almaktadır. Bu doğrultuda gözlem formunda mesleki aidiyet ve özyeterlik ile ilgili toplam 24 madde yer almıştır. Maddeler yazıldıktan sonra form, açıklık, anlaşılabilirlik, amaca uygunluk yönünden öğretmenlik uygulaması dersini yürüten sınıf öğretmenliği alanında altı ve eğitim programları ve öğretim alanında altı uzman olmak üzere 12 öğretim elemanının görüşüne sunulmuştur. Elde edilen dönütler sonucunda forma son şekli verilmiştir. Gözlem formunun değerlendirilmesi her bir maddenin karşısında yer alan gözlendi () ve gözlenmedi () kutucuklarının içine X işareti konularak gerçekleştirilmektedir. Gözlem formunun güvenilirliğini belirlemek için iki gözlemci arasındaki uyumu ele alan "Cohen'in kappa katsayısı" kullanılmıştır. 24 duruma ilişkin Kapa katsayısının .792 ile bir arasında değerler aldığı görülmüştür. Tespit edilen gözlemciler arası uyum derecesi, kappa katsayısına ilişkin kabul edilen uyum düzeyleri (Landis ve Koch, 1977) ile karşılaştırıldığında gözlem sonuçlarının güvenilir olduğu belirlenmiştir.

İşlem Basamakları

Blog Ortamının Oluşturulması ve Ön Uygulama Süreci: Öğretmenlik uygulaması dersinde kullanılan blog ortamı araştırmacı tarafından web sitesi hazırlama ilkelerine (Bishop, 2002), uygun biçimde hazırlanmış bilgisayar ve öğretim teknolojileri alanında altı uzmanın görüşüne sunulmuştur. Öğretmenlik Uygulaması dersi kazanımlarına uygun olarak sekiz hafta sürecek şekilde etkinlikler planlanmış blog ortamına haftalık olarak (her hafta bir tane olacak şekilde) aktarılmıştır. Etkinlikler eğitsel oyun, materyal tasarlama, drama, örnek olay, kavram haritası, soru-cevap, grup çalışması ve değerlendirme etkinliklerinin planlanması ve uygulanmasından oluşmuştur. Öğretmen adaylarının uygulamada karşılaştıkları durumları ve gerçekleştirdikleri etkinlikleri yansıtma için Hole ve McEntee (1999) tarafından geliştirilen Yönlendirilmiş Yansıtma Protokolü (Guided Reflection Protocol) ve Önemli Olaylar Protokolü (Critical Incident Protocol) temel alınmıştır.

Sekiz hafta süren ön uygulama sürecinde sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 12 öğretmen adayı yer almıştır. Yapılan grup çalışmaları üç kişilik gruplar halinde gerçekleştirilmiştir. Her hafta grup üyeleri değiştirilerek farklı üç kişiden oluşan gruplar oluşturulmuştur. Ön uygulama süreci sonunda öğretmen adaylarının oluşturulan blogu kullanmada herhangi bir problem yaşamadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca, grup etkinliklerini işbirlikli olarak yansıtabildikleri gözlenmiştir.

Tanıtım toplantısı: Uygulama öncesinde deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adayları ile ayrı ayrı tanıtım toplantıları yapılmıştır. Deney grubunda yapılan toplantıda blog üzerinden yapılacak paylaşımda; kontrol grubunda yer alan öğretmen adayları ile yapılan toplantıda ise yansıtma raporlarında nelere dikkat edileceği konusunda açıklamalar yapılmıştır. Yapacakları grup etkinlikleri ile ilgili detaylar verilmiştir.

Ön ölçümlerin yapılması: Deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarına uygulama öncesi Mesleki Kimlik Ölçeği uygulanmıştır.

İşbirlikli düzenlemenin sağlanması: Grup üyelerinin üç kişilik olması planlanmıştır. Grup üyelerine "ÖA (öğretmen adayı) – 1, ÖA – 2, ÖA – 3, ÖA – 30 " şeklinde numara verilerek grupların oluşturulmasında kolaylık sağlanmıştır. Her etkinlikte üçer kişilik gruplar değişerek her hafta yeni gruplar oluşturulmuştur. İşbirlikli düzenleme sürecinin gerçekleştirilmesi için; grup etkinliklerinde amaç belirleme, birlikte çalışma, planlama yapma, stratejileri birlikte oluşturma, öğrenmeyi birlikte düzenlemeleri sağlanmıştır. Deney grubunda bu adımların gerçekleşmesi grup üyelerinin ortak paylaşımları blog üzerinden sağlanmıştır. Kontrol grubunda ise haftalık toplantılarda öğretmen adaylarının oluşturdukları gruplarla rapor oluşturmaları sürecinde sağlanmıştır.

Etkinliklerin uygulanması: Etkinlikler deney grubu üyelerine bloglar üzerinden dijital olarak kontrol grubu üyelerine ise yapılan haftalık toplantılar sırasında basılı materyal olarak verilmiştir. Deney grubu üyeleri paylaşımlarını bireysel ve grup olarak blog uygulaması üzerinden kontrol grubu üyeleri ise bireysel paylaşımlarını yazılı rapor olarak hazırlamıştır ve grup paylaşımlarını da sınıf ortamında yapılan toplantılarda sunmuştur. Yapılan bireysel paylaşımlar ve hazırlanan bireysel raporlar yönlendirilmiş yansıtma protokolü takip

edilerek oluşturulmuş, blog üzerinden yapılan grup paylaşımları ve sınıf ortamında teslim edilen grup raporları ise önemli olaylar protokolü takip edilerek oluşturulmuştur.

Gözlem: Gözlem formu uygulama okullarında deney ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adayının ders anlattığı sınıfta bulunan öğretmen ve araştırmacı tarafından bir ders saati boyunca eş zamanlı doldurulmuş, gözlemciler arasındaki uyum düzeyi hesaplanmıştır.

Uygulama sonrası ölçümler: Deney grubunda yer alan öğretmen adaylarının uygulama sürecinde yaşadıkları deneyimlere ilişkin paylaşımlar (blogdaki yansımalar, yazılı raporlar) araştırmacı tarafından incelenmiştir. Öğretmenlik uygulaması dersinde kullanılan blog uygulamaları hakkında deney grubundaki öğretmen adaylarına açık uçlu soru formu uygulanmıştır. Ayrıca hem deney grubunda hem de kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarına son test olarak Mesleki Kimlik Algısı Ölçeği uygulanmıştır. Ölçek ve soru formu bir ders saatinde uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Öğretmen adaylarının mesleki kimlik algılarının deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Karışık Ölçümler için İki Yönlü (Faktörlü) Varyans Analizi yapılmıştır. Karışık ölçümler için iki yönlü varyans analizi yapabilmek için normallik varsayımı, varyansların homojenliği ve kovaryansların eşitliği test edilmiş, verilerin varsayımları karşıladığı belirlenmiştir. Kolmogrov-Smirnov Testi sonucu (deney_{öntest} = ,137, p=,158; kontrol_{öntest} =,136, p=,164 ; deney_{sontest}= ,138, p= ,148; kontrol_{sontest} = ,115, p=.057) verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermiştir. Levene Testi sonucu (F_{öntest}=,087, p=,769; F_{sontest} =,311 P= ,579) grupların varyanslarının homojen olduğunu; Box'ın M testi sonucu (Box's M= 5,528, p=,150) grupların kovaryansları arasında anlamlı fark olmadığını göstermiştir. Deney grubundaki öğretmen adaylarının bloglarda ortaya koydukları yansımaların ve blog uygulamalarına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi için tümevarımsal içerik analizi uygulanmıştır. Bu süreçte metinler okunmuş, küçük bilgi kesitlerine ayrılarak kodlanmış ve kodlar daha geniş temalar altında birleştirilmiştir. Veriler kodlanırken genel bir çerçeve içinde yapılan kodlama yaklaşımı esas alınmıştır. Genel kategoriler ya da temalar önceden belirlenmiş ve bu temalar altında yer alabilecek olan daha ayrıntılı kodlar verilerin incelenmesi sonucunda şekillenmiştir. İçerik analizinde güvenilirliğin hesaplanması için öğrencilerin ifadeleri araştırmacı ve bir uzman tarafından ayrı ayrı kodlanmış, Miles ve Huberman'ın (1994)'in güvenilirlik formülü ile kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanmış, güvenilirlik düzeyinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir (mesleki kimlik_{mesleki aidiyet} =.89, mesleki kimlik_{mesleki özyeterlik}=.94, mesleki kimlik_{eğitim inançları} =.87). Deney grubundaki öğretmen adaylarının blog uygulamaları hakkındaki görüşlerine ait temaların güvenilirlik değerlerinin .86 ve .96 arasında değiştiği gözlenmiştir. Öğretmen adaylarının bloglarda ortaya koydukları yansımalar ve blog uygulamalarına ilişkin görüşleri sunulurken aynen alıntılara yer verilmiştir.

Gözlem formundan elde edilen veriler frekans ve yüzde tablosu olarak sunulmuştur. Gözlem formunun güvenilirliğini belirlemek için bağımsız iki gözlemci arası uyumu belirleyen "Cohen'in kappa katsayısı" kullanılmış; 24 duruma ait kappa katsayısının .792 ile 1 arasında değerler aldığı görülmüştür. Bu değerler güvenilirlik

düzeyine ilişkin ölçütlerle (Landis ve Koch, 1977) karşılaştırıldığında 24 duruma ilişkin gözlem sonuçlarının güvenilir olduğu belirlenmiştir.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının mesleki kimlik algılarının deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla karışık ölçümler için iki yönlü varyans analizi yapılmış, mesleki aidiyet puanlarındaki değişime ilişkin karışık sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubunun Mesleki Aidiyet Puanlarındaki Değişimler İçin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Kaynak	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	Grup(Deney-Kontrol)	88.408	1	88.408	1.499	.226	.025
	Ölçüm(Öntest-Sontest)	6571.200	1	112.133	6.718	.012	.104
Gruplar içi	Grup*Ölçüm	58.800	1	58.800	3.523	.046	.57
	Hata	968.067	58	16.691			

Tablo 2 incelendiğinde deney ve kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası mesleki aidiyet puanlarındaki değişimlerin birbirlerinden anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(1,58)}=3.52$, $p<.05$, $\eta^2=.57$). Deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası mesleki aidiyet puanlarındaki değişimin ($\bar{X}_{değişim} = 4.63$) kontrol grubu öğrencilerden ($\bar{X}_{değişim} = 1.94$) anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Grup değişkeninin mesleki aidiyet ön test-son test puanlarındaki değişimin %57’sini açıkladığı görülmektedir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası mesleki öz-yeterlik puanlarındaki değişimlerin birbirinden anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini açıklayan Karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubunun Mesleki Özyeterlik Puanlarındaki Değişimler İçin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Kaynak	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	Grup(Deney-Kontrol)	147.408	1	147.408	.414	.523	.007
	Ölçüm(Öntest-Sontest)	2367.408	1	2367.408	24.467	.000	.297
Gruplar içi	Grup*Ölçüm	118,008	1	118.008	1.220	.024	.21
	Hata	5612.083	58	96.760			

$p<.05$

Tablo 3’e göre deney ve kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası mesleki özyeterlik puanlarındaki değişimler birbirlerinden anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($F_{(1,58)}=1.22$, $p<.05$, $\eta^2=.21$). Deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası mesleki özyeterlik puanlarındaki değişimin ($\bar{X}_{değişim} = 10.87$) kontrol grubu öğrencilere ($\bar{X}_{değişim} = 6.90$) göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grup değişkeninin mesleki özyeterlik öntest-sontest puanlarındaki değişimin %21’ini açıkladığı görülmektedir. Deney

ve kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası eğitim inançları puanlarındaki değişimlerin farklılık gösterip göstermediğini açıklayan Karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarının Eğitim İnançları Puanlarındaki Değişimler İçin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Kaynak	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	Grup(Deney-Kontrol)	58.800	1	58.800	3.523	.066	.057
	Ölçüm(Öntest-Sontest)	357520.833	1	357520.833	12981.766	.000	.996
Gruplar içi	Grup*Ölçüm	40.833	1	40.833	1.483	.228	.25
	Hata	1597.333	58	27.540			

* $p < .05$

Tablo 4'e göre deney grubu ile kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası eğitim inançları puanlarındaki değişimler birbirlerinden anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($F_{(1,58)}=1.48$, $p < .05$, $\eta^2=.25$). Deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası eğitim inancı puanlarındaki değişimin ($\bar{X}_{\text{değişim}} = 3.33$) kontrol grubuna göre ($\bar{X}_{\text{değişim}} = 1.53$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grup değişkeninin eğitim inançları ön test-son test puanlarındaki değişimin %25'ini açıkladığı belirlenmiştir. Deney ile kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası Mesleki Kimlik Algısı toplam puanlarındaki değişimlerin birbirinden anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini açıklayan *Karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA* sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Deney ve Kontrol Gruplarının Mesleki Kimlik Algısı Ölçeği Puanlarındaki Değişimler İçin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

	Kaynak	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	Grup(Deney-Kontrol)	874.800	1	874.800	1.169	.284	.020
	Ölçüm(Öntest-Sontest)	6571.200	1	6571.200	35.728	.000	.381
Gruplar içi	Grup*Ölçüm	780.300	1	780.300	4.243	.044	.68
	Hata	10667.500	58	183.922			

* $p < .05$

Tablo 5'e göre deney grubu ile kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası Mesleki Kimlik Algısı puanlarındaki değişimler birbirlerinden anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($F_{(1,58)}=4.24$, $p < .05$, $\eta^2=.68$). Deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası mesleki kimlik algısı puanlarındaki değişimin ($\bar{X}_{\text{değişim}} = 19.9$) kontrol grubuna göre ($\bar{X}_{\text{değişim}} = 9.7$) anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grup değişkeninin mesleki kimlik ön test-son test puanlarındaki değişimin %68'ini açıkladığı gözlenmiştir. Araştırmanın ikinci alt problemine cevap aramak için öğretmen adaylarının bloglardaki yazılarının içerik analizinden elde edilen bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Deney Grubundaki Öğretmen Adaylarının Mesleki Kimlik Algılarına İlişkin Bloglarda Ortaya Koydukları Yansıtımlar

Temalar	Kodlar	f
Mesleki Özyeterlik	Olumsuz öğrenci davranışlarını kontrol edebilme	28
	Öğrenciler ile etkili iletişim kurabilme	25
	Öğrencileri öğrenmeye güdüleyebilme	23
	Sorulara rahatlıkla cevap verebilme	20
	Öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını belirleyebilme	19
	Düşünme becerilerini geliştirecek etkinlikler oluşturabilme	18
	Öğrencileri aktif kılacak öğretim yöntemlerini uygulayabilme	16
	Öğretilecek konu alanı ile farklı disiplinler arasındaki bağlantıyı kurabilme	15
	Öğretimi, öğrenme ortamının özelliklerine uygun olacak şekilde planlayabilme	14
	Öğrencilerin öğrenme eksikliklerini giderebilme	12
Mesleki Aidiyet	Öğrencilerin performanslarını değerlendirebilme	12
	İyi bir öğretmen olduğunu düşünme	29
	Öğretmen olmayı önemseme	25
	Öğretmen olmaya istekli olma	22
Eğitim İnançları	Öğretmenlik mesleğin gerektirdiği özelliklere sahip olma	17
	Öğretmenin sahip olduğu mesleki niteliklerin iyi bir öğrenme ortamı için önemli olduğuna inanma	11
	Etkili bir öğretim için paydaşlar (öğretmen, öğrenci, okul yönetimi, veliler) arasındaki ilişkinin önemli olduğuna inanma	10
	Öğretim için etkili tek bir yöntem olmadığına inanma	9
	Bireysel farklılıklarına hitap etmenin önemli olduğuna inanma	6
	Öğretmenlik mesleği ile ilgili yeterliliklerin yaşam boyu geliştirilmesi gerektiğine inanma	5

n=30

Tablo 6 incelendiğinde deney grubundaki öğretmen adaylarının bloglarda ortaya koydukları yansıtımların çoğunlukla mesleki özyeterlik (f=202) bir kısmının ise mesleki aidiyet (f=93) ve eğitim inançları (f=41) temaları altında toplandığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının bloglarda yaptıkları yansıtımlardan doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur.

ÖA-26 (Mesleki özyeterlik/Olumsuz öğrenci davranışlarını kontrol edebilme) *“Uygulama sürecinde sınıfta çeşitli sorunlar ile karşılaştım. Özellikle sınıf içinde bazı öğrenciler dersin düzenini bozuyordu. Anında müdahale ederek onları susturdum ve kontrol altına aldım böylece dersimi daha rahat işledim.”*

ÖA-10, (Mesleki aidiyet/ İyi bir öğretmen olduğunu düşünme) *“İlk derse başlamak için sınıfın dikkatini çekmem zor olmadı zaten hepsi beni bekliyordu. Onların bu ilgisini görmek beni çok mutlu etti. Bu bana bir pekiştirme oldu diyebilirim. Mesleğimi uygulamada bir yerlerde hata yapmadığımı görmüştüm.”*

ÖA-11, (Eğitim İnançları/ Öğretmenin sahip olduğu mesleki niteliklerin iyi bir öğrenme ortamı için önemli olduğuna inanma) *“Uygulama yeterliliğim iyiydi ama bu yeterlilik sürekli geliştirilmelidir. Bir öğretmen öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirleyebilmeli ve bu eksiklikleri giderebilecek düzeye gelmelidir. Bu yüzden her öğretmen kendini sürekli geliştirmeli ki öğrencilere iyi bir eğitim öğretim hayatı sunabilsin.”*

Araştırmanın üçüncü alt problemde deney grubunda yer alan öğretmen adaylarının blog uygulamalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla açık uçlu sorulara verilen cevaplar içerik analizi ile yapılmıştır.

“Öğretmenlik uygulaması dersinde kullandığınız blog uygulamalarının öğretmenlik mesleği ile ilgili düşüncelerinize ne gibi etkileri oldu? sorusuna verilen cevaplara ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7.Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Kullandığı Blog Uygulamalarının Öğretmenlik Mesleği ile İlgili Düşüncelerine Etkisi

Temalar	Kodlar	f	
Mesleği tanıma	Mesleği her yönüyle tanıma	15	
	Zor bir meslek olduğunu fark etme	8	
	Mesleğin asıl amacını görme	7	42
	Öğretmenliğin duygusal boyutunu fark etme	6	
	Mesleğin önemini anlama	6	
Mesleki gelişim	Planlı olmanın önemini fark etme	6	
	Kendini ifade becerilerini geliştirme	5	
	İşbirlikli çalışma becerilerini geliştirme	5	
	Geribildirimler ile hataları görme	5	32
	Mesleğe ilişkin yeni şeyler öğrenme	4	
	Bireyi mesleğe hazırlama	4	
	Meslektaşlarla çalışmayı öğrenme	3	
Mesleki aidiyet	Nasıl bir öğretmen olduğunu görme	11	
	Öğretmen gibi hissetme	7	
	Mesleği sevme	5	31
	Olumlu tutum geliştirme	4	
	Ders dışında da öğretmen olmayı fark etme	4	
Mesleki öz-yeterlik	Başkalarının tecrübelerinden yararlanma fırsatı sunma	9	
	Öz değerlendirme	8	28
	Çeşitli yöntem ve tekniklerden yararlanma fırsatı sunma	6	
	Teknolojiyi kullanma fırsatı sunma	5	

n=30

Tablo 7’de blog uygulamalarının öğretmen adaylarının mesleği tanımasını (f=42) mesleki gelişimlerini (f=32) sağladığı, mesleki aidiyet (f=31) ve mesleki öz-yeterliklerini (f=28) arttırdığı görülmektedir. Öğretmen adaylarından ifadelerinden doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur.

ÖA-6, (Mesleği tanıma/ Mesleği her yönüyle tanıma) “*Öğretmenliğin aslında bir meslek değil yaşam biçimi olduğunu fark ettim. Okul dışında da öğretmenliğin devam ettiğini anladım.*”

ÖA-13, (Mesleki gelişim/Planlı olmanın önemini fark etme)“*Daha önce ders kapsamında sadece ders planı tutuyordum bu planlar bana yük gibi geliyordu, bloglar sayesinde planlı olmanın ne kadar işe yaradığını gördüm. İyi bir öğretmen olmak için planlı programlı hareket etmek gerekiyormuş.*”

ÖA-29, (Mesleki aidiyet/öğretmen gibi hissetme) “*Her hafta düzenli etkinlikler yapınca öğretmen gibi hissettim. Önceden staj bitince öğrenciliğe geri dönüyordum. Ama yazdıklarımın okunması aslında öğretmen olduğumu hissetmemi sağladı.*”

ÖA-16,(Mesleki öz-yeterlik/Öz değerlendirme) “*Kendimi sorgulamamı sağladı. Günden güne kendimi geliştirme imkanı sağladı ve her şeyden önemlisi kendimi gözlemledim, kendimi değerlendirdim. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili hedeflerime günden güne ulaşmamı sağladı.*”

Öğretmenlik uygulaması dersinde kullandığınız blog uygulamaları kendinizi bir öğretmen olarak ifade etmeye yardımcı oldu mu? Gerekçeleri ile açıklayınız.” sorusuna verilen cevaplara ilişkin bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Kullandığı Blog Uygulamalarının Kendini bir Öğretmen Olarak İfade Etmeye Etkisi

Temalar	Kodlar	f
Kendini bir öğretmen olarak ifade etme gerekçesi	Kendini mesleğe ait hissetme	22
	Öğretmenlik deneyimi hakkında dönüt alma	18
	Öz-değerlendirme	13
Kendini bir öğretmen olarak ifade etme biçimi	Detaylı ifade etme	9
	Rahat ifade etme	8
	Kolay ifade etme	7
	Etkili ifade etme	3
	Samimi ifade etme	3

n=30

Öğretmen adaylarının tümü öğretmenlik uygulaması dersinde kullandıkları blog uygulamalarının kendini bir öğretmen olarak ifade etmelerinde yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Gerekçe olarak bu uygulama sayesinde öğretmenlik mesleğine ait hissettiklerini (f=22), yaşadıkları öğretimsel deneyimlere ilişkin dönütler aldıklarını (f=18) ve öz değerlendirme (f=13) yapma fırsatı bulduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları bir öğretmen olarak kendilerini detaylı (f=9), rahat (f=8), kolay (f=3), etkili (f=3) ve samimi (f=3) ifade edebildiklerini belirtmiştir. Öğretmen adaylarından yapılan doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur.

ÖA-4, (Kendini bir öğretmen olarak ifade etme gerekçesi /Kendini mesleğe ait hissetme) *“Blog üzerinden deneyimlerimi paylaşmak kendimi bir öğretmen olarak görmemi sağladı. Bu şekilde kendimi öğretmen olarak ifade edebilme yeteneğim gelişti.”*

ÖA-10, (Kendini bir öğretmen olarak ifade etme biçimi/detaylı ifade etme) *“Evet bir öğretmen olarak kendimi görmemi sağladı. Çünkü blog uygulamalarında raporlarımı yazarken başımdan geçen iyi, kötü bütün olayları detaylıca yazabileceğim bir uygulamaydı. Stajdan sonra raporumu yazıp başımdan geçenleri kendimce değerlendirebileceğim zamanlar oldu öğretmen adaylığından öğretmenliğe geçiş gibi bir süreçti.”*

“Öğretmenlik uygulaması dersinde yaptığınız etkinlikleri bloglar üzerinden paylaşmanız öğretmenlik ile ilgili bilgi ve becerilerinizi ne yönde etkiledi?” sorusuna verilen cevaplara ilişkin bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Yapılan Etkinlikleri Bloglar Üzerinden Paylaşmanın Öğretmenlik ile İlgili Bilgi ve Becerilere Olan Etkisi

Temalar	Kodlar	f
Etkileşim	Diğerlerinin paylaşımları sayesinde eksikliklerini giderme	25
	Beğenilme isteğiyle motivasyonun artması	19
	Farklı bakış açılarını görme	10
	Diğerleri ile işbirlikli çalışabilme	6
Mesleki yeterlik	Kuram ve uygulamayı birleştirme fırsatı sunma	9
	Farklı yöntem ve teknikleri kullanma	9
	Mesleki bilgi ve becerileri arttırma	8
	Teknoloji becerilerinde gelişme	7
		60
		38

	Farklı materyaller kullanma	5	
	Etkili öğretmen olmayı öğrenme	8	
	Kendi becerilerini görme	7	
	Kendi güçlü yönlerini görme	5	
Kendini tanıma	Kendi zayıf yönlerini görme	4	32
	Kendini diğerleri ile kıyaslama	3	
	Kendini geliştirme ihtiyacı duyma	3	
	Kendini öğretmen gibi hissetme	2	

n=30

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlik uygulaması dersinde yapılan etkinlikleri bloglar üzerinden paylaşmanın öğretmen adaylarının etkileşimini (f=60), mesleki yeterliklerini (f=38) arttırdığı ve kendini tanımasına olumlu katkılar sağladığı (f=32) görülmektedir. Öğretmen adaylarından yapılan doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur. ÖA-4, (Etkileşim/ Diğerlerinin paylaşımları sayesinde eksikliklerini giderme) *“Blogdaki etkinliklerin ipucu niteliğinde bilgilerle verilmiş olması süreç içerisinde ne yapmamız ve nelere dikkat etmemiz gerektiğini anlamamıza yardımcı oldu. Bu uygulamada staj sorumlusu öğretmenimizle ve arkadaşlarımızla aynı ortamda etkileşim halinde olmamız bize anında dönüt/düzeltilme imkanı sağladı.*

ÖA-7, (Mesleki yeterlik/ Kuram ve uygulamayı birleştirme fırsatı sunma) *“Her hafta farklı etkinlik, yöntem ve tekniğe uygun materyal hazırladım. Teorik olarak öğrendiğim materyal tasarımı uygulama fırsatım oldu. Özellikle farklı teknikleri kullanmanın hem uygulamayı hem de öğrenmeyi olumlu etkilediğini öğrendim.”*

ÖA-22, (Kendini Tanıma/Kendi güçlü yönlerini görme) *“Bloglar üzerinden yapılan paylaşımlarda Volkan hocanın geribildirim vermesi yapmış olduğum hataları gösterdi. Aynı hataları tekrar yapmamamı sağladı. Yazdıklarımı okudukça her hafta kendi güçlü ve zayıf yönlerimi gördüm.”*

Araştırmamızın beşinci alt probleminde deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarının mesleki kimliklerine ilişkin gözlenen özellikler incelenmiş sonuçlar tablo 10 'da sunulmuştur.

Tablo 10. Uygulama Derslerinde Deney Grubunda ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kimliklerine İlişkin Gözlenen Özellikler

	Deney G		Kontrol G	
	G1	G2	G1	G2
1)Öğrencilere örnek davranışlarda bulunma	30	30	30	30
2)Davranışlarıyla öğretmenlik mesleğini benimsediğini gösterme	30	30	30	30
3)Dili açık ve anlaşılır kullanma	30	30	30	30
4)Beden dilini etkin biçimde kullanma	30	30	30	30
5)Öğrencileri öğrenmeye motive etme	30	30	30	30
6)Derse anlamlı ve etkili bir giriş yapma	30	30	30	30
7)Sınıfta uygun yerde durması ve ders anlatırken öğrenci ile göz temasında bulunma	30	30	30	30
8)Ses tonunu sınıfa göre ayarlama	25	23	24	24
9)Öğretim yöntem ve teknikleri uygun biçimde kullanma	30	30	30	30
10)Öğrenciyi etkin kılacak yöntem ve teknikleri kullanma	30	30	30	30
11)Teknolojiden etkin biçimde yararlanma	29	29	28	29
12)Konunun gerektirdiği öğretim araçlarını temin etme ve kullanma	30	30	30	30
13)Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürme	30	30	30	30
14)Derste dikkati canlı tutma	25	24	21	22
15)Dersi öğrenci seviyesine göre ayarlama	30	30	30	30
16)Öğrenme eksiklerini belirleme	30	30	30	30
17)Konuyu yaşamla ilişkilendirme	30	30	30	30

18)Öğrencilere soru sorma imkanı verme	30	30	30	30
19)Konuya uygun düşündürücü sorular sorma	30	30	30	30
20)Öğrencileri ilgi ile dinleme	30	30	30	30
21)Derslere etkin katılımı sağlama	30	30	30	30
22)Özetlemeye uygun dönütler verme	30	30	30	30
23)Hedef davranışları değerlendirme	30	30	30	30
24) Zamanı verimli kullanma	25	23	22	21

Tablo 10 incelendiğinde deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarının mesleki kimliklerine ilişkin benzer özellikler gözlemlendiği görülmektedir. Hem deney hem de kontrol grubunda yer alan tüm öğretmen adaylarının dersi anlatırken ve öğretim yaparken yalnızca bilgi aktaran değil aynı zamanda onlara örnek davranışlarda bulunan, davranışlarıyla öğretmenlik mesleğini benimsediğini gösteren ve dili açık ve anlaşılır bir şekilde kullanırlar olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının öğrencilere daha iyi hitap edebilmek için beden dilini etkin biçimde kullandıkları gözlemlenmiştir. Bazı öğretmen adaylarının derste dikkati canlı tutamadıkları tespit edilmiştir. Bu durumun kontrol grubundaki öğretmen adaylarının sınıf ortamında daha çok yaşandığı gözlemlenmiştir. Ancak hem deney hem de kontrol grubundaki öğretmen adaylarının dersi öğrenci seviyesine göre ayarlamaya dikkat ettikleri, dersteki öğrenme eksiklerini belirlemeye çalıştıkları ve öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamak için konuyu gerçek yaşamla ilişkilendirdikleri gözlemlenmiştir. Ancak bazı öğretmen adaylarının dersi yürütürken zamanı verimli kullanamadığı bu durumun kontrol grubundaki öğretmen adaylarında daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırma sonucunda işbirlikli düzenleme aracı olarak blog kullanımının öğretmen adaylarının mesleki aidiyet, mesleki özyeterlik ve eğitim inançları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu tespit edilmiştir. Mesleki aidiyet bir kişinin seçtiği mesleğin ya da işin değerlerine olan inancını, bu değerlerin kabulünü, bu mesleğin üyesi olmayı sürdürme isteğini ve bireyin mesleği ile özdeşleşmesini ifade etmektedir (Morrow ve Goetz, 1988; Vandenberg ve Scarpello,1994). Öğretmenlerin mesleki aidiyetinin gelişmesi için öğretime karşı olumlu tutuma sahip olmaları; öğrencilere okul dışında da zaman harcamaları; okul bünyesindeki paydaşlar ile etkileşim halinde olmalarının önemli olduğu söylenebilir. Bu bağlamda işbirlikli düzenleme ortamı olarak blog kullanımının hem öğretmen adaylarının mesleki aidiyetlerini geliştirmek hem de onların mesleki aidiyetlerine ilişkin yansımalarını incelemek için uygun bir platform olduğu düşünülmektedir. Korthagen (2001) blogların yansıtma yapmayı sağlayan aktif katılım, önceden yapılanları da görme, farkındalık yaratma, alternatif yöntemler oluşturma ve süreci takip etme gibi özelliklere sahip olduğunu belirtmiştir. Öğretmen adaylarının bloglar üzerinden yaptıkları yansımalar sadece mesleki değişimi mümkün kılmaz, aynı zamanda yeni ihtiyaçlar, hedefler ve planlar belirlemeye yardımcı olacak gerekli bilgileri sağlamaktadır (Yang, 2009). Ayrıca deney grubundaki öğretmen adayları bloglarda ortaya koydukları yansımalarında kendilerini mesleğin bir üyesi gibi hissettiklerini, öğretmenlik yapmaya istekli olduklarını ve kendilerini rahatlıkla bir öğretmen olarak tanıttıklarını ifade etmişlerdir. Deney grubunda yer alan öğretmen adaylarının blog uygulamalarına ilişkin görüşlerinin çoğunlukla olumlu yönde olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının düşüncelerinden yola çıkarak, kullanılan blog uygulaması sayesinde mesleki anlamda kendilerini tanıma fırsatı buldukları, kendilerini öğretmen gibi hissettikleri gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular da nicel verileri ve yansımaları destekler niteliktedir. Yapılan gözlemlerde hem deney grubunda hem de kontrol grubunda yer alan öğretmen adaylarında benzer

özelliklere sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada gözlem sonucundan elde edilen bulgular blog uygulamasının yapıldığı deney grubu ile kontrol grubunda yer alan tüm öğretmen adayların davranışlarıyla öğretmenlik mesleğini benimsediğini ve öğrencilere örnek davranışlarda bulunduğunu ortaya koymuştur. Gözlem sonuçları deney ve kontrol grubu için oluşturulan öğrenme ortamının öğretmen adaylarının mesleki aidiyetini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Bu araştırma kapsamında gözlemin her bir öğretmen adayı için bir ders süresince yapılması araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına yönelik sürekli ya da belli aralıklarla yapılacak gözlemlerin onların mesleki aidiyet algılarının gelişimine ve deney grubunda uygulanan yöntemin etkililiğini ortaya koyma adına daha fazla veri sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma sonucu işbirlikli düzenleme ortamı olarak kullanılan blog uygulamaları ile ortaya çıkan etkileşimin öğretmen adaylarının mesleki özyeterlikleri üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu göstermiştir. Mesleki özyeterliğin gelişmesi için bir öğretmenin gerekli mesleki görevleri yerine getirmesi, öğrenciler ile öğrenme öğretme sürecinde yer alan ilişkileri düzenleme becerisine sahip olması, kurumsal görevleri yerine getirmesi ve bağlı olduğu kuruma ait sosyal süreçlerin bir parçası olması gerekmektedir (Friedman ve Kass 2002). Bu araştırma kapsamında da öğretmen adayları gerek grup etkinliklerinde gerekse bireysel yansıtılarda kendi öğretimsel deneyimlerini paylaşarak birbirleriyle ilgili bilgilere ulaşma fırsatı bulmuştur. Bu sayede işbirlikli düzenleme ortamı olarak kullanılan bloglar üzerinden yapılan paylaşımların öğretmen adayları arasında etkileşim sağlayarak mesleki özyeterliklerini geliştirdiği söylenebilir. Petko, Egger, Cantieni, (2017), Biberman-Shalev (2021), de araştırmalarında öğretimsel uygulamalarda blog kullanımının öğretmen adaylarının mesleki öz-yeterliklerine olumlu katkıları olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırma kapsamında elde edilen bulgular blog uygulamalarının mesleki yeterlik üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koyan araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Benzer şekilde öğretmen adaylarının bloglar üzerinde yaptıkları yansıtımlar, öğretmen adaylarının olumsuz öğrenci davranışlarını kontrol edebilme, öğrencilerle etkili iletişim kurabilme, öğrencileri öğrenmeye güdüleyebilme konularında yeterliklerinin arttığını göstermiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular nicel verileri ve yansıtılardan elde edilen bulguları destekler niteliktedir. Öğretmen adayları görüşlerinde blog uygulamalarının başkalarının tecrübelerinden yararlanma, öz değerlendirme ve çeşitli yöntem ve tekniklerden yararlanma, kuram ve uygulamayı birleştirme mesleki bilgi ve becerileri artırma fırsatı sunduğu üzerinde durmuşlardır. Buna ek olarak öğretmen adayları görüşlerinde kendilerini daha rahat ve detaylı bir şekilde ifade edebildiklerini dile getirmişlerdir. Gözlem sonuçları ise mesleki yeterliğe dair özelliklerin büyük çoğunluğunun deney ve kontrol grubu için gözlemlendiğini göstermiştir. Ancak zamanı verimli kullanma, derste dikkati canlı tutma ve teknolojiden etkin biçimde yararlanma özelliklerinin deney grubunda yer alan öğretmen adaylarında kontrol grubuna göre daha fazla gözlemlendiği belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen nicel veriler, bloglardaki yansıtımlar, öğretmen adaylarının görüşleri ve gözlem sonuçları birbirini destekler niteliktedir.

Araştırma sonucunda işbirlikli düzenleme aracı olarak blog kullanımının öğretmen adaylarının eğitim inançları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu tespit edilmiştir. Bloglar üzerinden yapılan yansıtılarda ve açık uçlu sorulara verilen cevaplarda öğretmen adaylarının etkili bir öğretim için, çeşitli davranışların ve yeterliklerin önemli olduğuna inandıkları görülmüştür. Bununla birlikte grup etkinliklerinde öğretmen adaylarının öğretimsel

deneyimlere ilişkin bloglar üzerinden yaptıkları yorumların her bir öğretmen adayının kendi eğitim inancını yansıttığı görülmüştür. De Moor ve Efimova (2004) blogların bireyin belirli bir konuya ilişkin değerlerini, bakış açılarını ve düşüncelerini herkesin görebileceği şekilde açık olarak ortaya koyduğunu tespit etmiştir. Efimova ve Fiedler (2003) ise bloglar üzerinden yapılan paylaşımlar sayesinde bireylerin kimliklerine ilişkin bilgilerin kendi cümleleri ile ortaya çıktığını ve blogların bireye ait çevrimiçi kimlikler haline geldiğini ortaya koymuştur. Luehmann (2007) blog uygulamalarının öğretmen adaylarının eğitim inançlarına uygun hareket etmelerine izin veren uygulamalar olduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla işbirlikli etkinliklerde öğretmen adaylarının birbirlerini gözlemlemesinin, bloglar üzerinde öğretimsel deneyimlerini paylaşmalarının ve yansıtma yoluyla birbirlerinden haberdar olmalarının eğitim inançları üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının mesleki kimlik gelişimlerini desteklemek için eğitim fakültelerinde blog uygulamalarına yönelik etkinlikler artırılabilir ve ilk yıldan başlayarak öğretmen adaylarının blog sitelerine üye olmaları sağlanabilir. Böylece 4 yıllık süre içinde yapılan paylaşımlara ve yansıtmalara bakılarak öğretmen adayındaki gelişim süreci hem bireyin kendisi tarafından hem de eğitimciler tarafından gözlenebilir. Öğretmen adaylarının teknolojik yeterlikleri (teknolojiyi kullanma becerileri, yeni teknolojiden haberdar olma durumları vb.) ve sahip oldukları teknolojik donanımlar (evde kullanılan bilgisayar, yurtdışı veya ortak kullanılan bilgisayar, akıllı cep telefonu, tablet, yaşadıkları binadaki internet hızı vb.) incelenerek onlara en uygun platformda işbirlikli grup etkinliklerini teşvik edecek ortamlar sağlanabilir. Blog uygulamaları öğretmenlik uygulaması dersi dışında diğer derslerde de öğrenciler arasındaki etkileşimi geliştirme ve öğrenme ortamında karşılaşılan sorunların çözülmesinde kullanılabilir. Öğretmen adaylarının mesleki kimlik algılarını ve mesleki kimlik gelişimlerini sağlayacak teknoloji temelli yeni uygulamalar ve bu uygulamaların etkililiği üzerinde araştırmalar yapılabilir.

Etik Metni

Araştırma 2019 yılında kabul edilen doktora tezinden türetilmiş olup verileri 2017-2018 bahar döneminde toplanmıştır. Bu doktora tezi kapsamında verilerin toplandığı 2018 yılında Mersin Üniversitesi'nden etik kurul izni alınmıştır. Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Makaleye birinci araştırmacı %50, ikinci araştırmacı %50 oranında katkıda bulunmuştur.

KAYNAKÇA

Avalos, B. & Aylwin, P. (2007). How young teachers experience their professional work in Chile. *Teaching and Teacher Education*, 23(4), 515-528.

Barron, B. (2003). When smart groups fail. *The Journal of the Learning Sciences*, 12(3), 307-359.

- Barty, L. (2004). Embracing ambiguity in the artefacts of the past: Teacher identity and pedagogy. *Canadian Social Studies*, 38(3).
- Beijaard, D., Meijer, P. C. & Verloop, N. (2004). Reconsidering research on teachers' professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 20(2), 107-128.
- Beijaard, D., Verloop, N. & Vermunt, J. D. (2000). Teachers' perceptions of professional identity: An exploratory study from a personal knowledge perspective. *Teaching and Teacher Education*, 16(7), 749-764.
- Biberman-Shalev, L. (2021). The blog as a time capsule: Student teachers review their reflective blogs, *The Educational Forum*, DOI: 10.1080/00131725.2020.1869874.
- Bishop, J. (2008). Enhancing the understanding of genres of web-based communities: The role of the ecological cognition framework. *International Journal of Web Based Communities*, 5(1), 4-17.
- Britzman, D. (1986). Cultural myths in the making of a teacher: Biography and social structure in teacher education. *Harvard Educational Review*, 56(4), 442-457.
- Chuang, H. H. (2010). Weblog-based electronic portfolios for student teachers in Taiwan. *Educational Technology Research and Development*, 58(2), 211-227.
- Cirak Kurt, S. & Yıldırım, İ. (2021). The effects of blogging on preservice teachers' reflective thinking and self-efficacy, *Reflective Practice*, 22:2, 233-249.
- Clyde, L. A. (2005). Educational blogging. *Teacher Librarian*, 32(3), 43-45.
- Coutinho, C. (2007, March). Infusing technology in pre service teacher education programs in Portugal: An experience with weblogs. In *Society for Information Technology and Teacher Education International Conference* (pp. 2527-2534). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Creswell, J. W. & Clark, V. L. P. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi*. Anı Yayıncılık.
- Danielewicz, J. (2001). Teaching selves. *Identity, pedagogy and teacher education*. The State of New York Press
- Day, C., Elliot, B. & Kington, A. (2005). Reform, standards and teacher identity: Challenges of sustaining commitment. *Teaching and Teacher Education*, 21(5), 563-577.
- Day, C., Kington, A., Stobart, G. & Sammons, P. (2006). The personal and professional selves of teachers: Stable and unstable identities. *British Educational Research Journal*, 32(4), 601-616.
- De Moor, A. & Efimova, L. (2014). An argumentation analysis of weblog conversations. *Proceedings of the 9th International Working Conference on the Language-Action Perspective on Communication Modelling* (LAP 2004). Rutgers University, The State University of New Jersey.
- DiDonato, N. C. (2013). Effective self-and co-regulation in collaborative learning groups: An analysis of how students regulate problem solving of authentic interdisciplinary tasks. *Instructional Science*, 41(1), 25-47.
- Dobrow, S. R. & Higgins, M. C. (2005). Developmental networks and professional identity: A longitudinal study. *Career Development International*, 10(6/7), 567-583.
- Efimova, L. & Fiedler, S. (2003). Learning webs: Learning in weblog networks. In P. Kommers, P. Isaias and M. B. Nunes (Eds.), *Proceedings of the IADIS International Conference Web Based Communities 2004* (pp.490-494), IADIS Press.
- Ferdig, R. E. & Trammell, K. D. (2004). Content delivery in the 'Blogosphere'. *THE Journal (Technological Horizons In Education)*, 31(7), 12.

- Flavell, J. H. (1979). Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive–developmental inquiry. *American psychologist*, 34(10), 906.
- Flores, M. A. & Day, C. (2006). Contexts which shape and reshape new teachers' identities: A multi-perspective study. *Teaching and Teacher Education*, 22(2), 219-232.
- Forster, W. P. & Tam, T. (2004). Weblogs and student-centered learning: Personal experiences in MBA teaching. *Information Systems Education Journal*, 4(15), 1-8.
- Freisen, M. & Besley, S. (2013). Teacher identity development in the first year of teacher education: A developmental and social psychological perspective. *Teaching and Teacher Education*, 36, 23-32.
- Friedman, I. A. & Kass, E. (2002). Teacher self-efficacy: A classroom-organization conceptualization. *Teaching and Teacher eEducation*, 18(6), 675-686.
- Geijsel, F. & Meijers, F. (2005). Identity learning: The core process of educational change. *Educational Studies*, 31(4), 419-430.
- Hadwin, A. & Oshige, M. (2011). Self-regulation, co-regulation, and socially shared regulation: Exploring perspectives of social in self-regulated learning theory. *Teachers College Record*, 113(2), 240-264.
- Hao, C. H. (2011). Changes and characteristics of EFL teachers' professional identity: The cases of nine university teachers. *Chinese Journal of Applied Linguistics (Quarterly)*, 1, 3-21.
- Hole, S. & McEntee, G. H. (1999). Reflection is at the heart of practice. *Educational Leadership*, 56(8), 34-37.
- Hong, J. Y. (2010). Pre-service and beginning teachers' professional identity and its relation to dropping out of the profession. *Teaching and Teacher Education*, 26(8), 1530-1543.
- Izadinia, M. (2013). A review of research on student teachers' professional identity. *British Educational Research Journal*, 39(4), 694-713.
- Korthagen, F. & Vasalos, A. (2005). Levels in reflection: Core reflection as a means to enhance professional growth. *Teachers and Teaching*, 11(1), 47-71.
- Korthagen, F. A. (1993). Two modes of reflection. *Teaching and Teacher Education*, 9(3), 317-326.
- Korthagen, F. A. (2001) Linking practice and theory: the pedagogy of realistic teacher education. New Jersey: Lawrence Erlbaum Publishers.
- Korthagen, F. A. (2004). In search of the essence of a good teacher: Towards a more holistic approach in teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 20(1), 77-97.
- Landis, J. R. & Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159-174.
- Lasky, S. (2005). A sociocultural approach to understanding teacher identity, agency and professional vulnerability in a context of secondary school reform. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 899-916.
- Luehmann, A. L. & Tinelli, L. (2008). Teacher professional identity development with social networking technologies: learning reform through blogging. *Educational Media International*, 45(4), 323-333.
- Luehmann, A. L. (2007). Identity development as a lens to science teacher preparation. *Science Education*, 91(5), 822-839.
- Miles, M. & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook (2nd ed.). Thousand Oaks, Sage.

- Morrow, P. C. and Goetz Jr, J. F. (1988). Professionalism as a form of work commitment. *Journal of Vocational Behavior*, 32(1), 92-111.
- Petko, D., Egger, N. and Cantieni, A. (2017) Weblogs in teacher education internships: Promoting reflection and self-efficacy while reducing stress?. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 33:2, 78-87, DOI: 10.1080/21532974.2017.1280434.
- Polit, D. F., Beck, C. T. & Owen, S. V. (2007). Is the CVI an acceptable indicator of content validity? Appraisal and recommendations. *Research in Nursing and Health*, 30(4), 459-467.
- Salonen, P., Vauras, M. & Efklides, A. (2005). Social interaction-what can it tell us about metacognition and coregulation in learning?. *European Psychologist*, 10(3), 199-208.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Tan, C. P. (2014). Educating for professional identity development [Unpublished doctoral dissertation], University of Rotterdam.
- Tavşancıl, E. (2002). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. *Nobel Yayıncılık*
- Van Boxtel, C., Van der Linden, J. & Kanselaar, G. (2000). Collaborative learning tasks and the elaboration of conceptual knowledge. *Learning and Instruction*, 10(4), 311-330.
- Van den Berg, R. (2002). Teachers' meanings regarding educational practice. *Review of Educational Research*, 72(4), 577-625.
- Vandenberg, R. J. & Scarpello, V. (1994). A longitudinal assessment of the determinant relationship between employee commitments to the occupation and the organization. *Journal of Organizational Behavior*, 15(6), 535-547.
- Vauras, M., Liskala, T., Kajamies, A., Kinnunen, R. & Lehtinen, E. (2003). Shared-regulation and motivation of collaborating peers: A case analysis. *Psychologia*, 46(1), 19-37.
- Walkington, J. (2005). Becoming a teacher: Encouraging development of teacher identity through reflective practice. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 33(1), 53-64.
- Weber, S., & Mitchell, C. (1999). Teacher identity in popular culture. In J. Prosser (Ed.), *School Culture* (pp. 145-160). Paul Chapman Publishing
- West, R. E., Wright, G., Gabbitas, B. & Graham, C. R. (2006). Reflections from the introduction of blogs and RSS feeds into a preservice instructional technology course. *TechTrends*, 50(4), 54-60.
- Woo, H. R. (2013). Instrument construction and initial validation: professional identity scale in counseling. [Unpublished doctoral dissertation University of Iowa.
- Yang, S. H. (2009). Using blogs to enhance critical reflection and community of practice. *Journal of Educational Technology and Society*, 12(2), 11-21.
- Zeidner, M., Boekaerts, M., & Pintrich, P. R. (2000). Self-regulation: Directions and challenges for future research. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich, & M. Zeidner (Eds.), *Handbook of self-regulation* (pp. 749-768). Academic Press.